

**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**Навчально-науковий інститут права та безпеки ім. князя
Володимира Великого**

Кафедра адміністративного, фінансового та банківського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри адміністративного,
фінансового та банківського права

Юлія ЛІСОВСЬКА

2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальності:	D8 Право
Освітнього рівня:	другий (магістерський) рівень
Освітньої програми:	D8 Право

Робоча програма з навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» для здобувачів вищої освіти освітньої програми D8 Право спеціальності D8 Право.

Розробник:

Белкін Марк Леонідович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

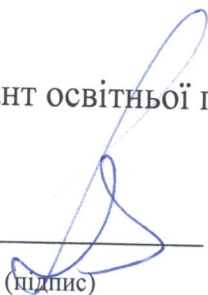
(підпис)

Марк БЕЛКІН

(ім'я, прізвище)

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «D8 Право»

(підпис)

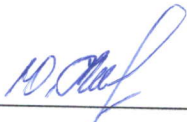
Володимир ЗАРОСИЛО

(ім'я, прізвище)

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

Протокол № 6 від «29» січня 2026 р.

Завідувач кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

(підпис)

Юлія ЛІСОВСЬКА

(ім'я, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС/годинах	5/150	5/150
Курс	I	I
Семестр	II	II
Кількість змістовних модулів	2	2
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами		
Обсяг годин, у тому числі:	150	150
- Аудиторні	52	4
- Лекційні	34	4
- Семінарські/Практичні	18	
- Лабораторні		
Самостійна робота у т.ч. індивідуальні завдання, год.	98	146
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: викладання навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» є комплексна підготовка здобувачів з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері адміністративного судочинства, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навичок правозастосування, складання процесуальних документів, ознайомлення слухачів з теоретичними положеннями та практикою застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

Завдання навчальної дисципліни: поглиблене вивчення законодавчих і теоретичних проблем, пов'язаних з сучасними проблемами адміністративного судочинства; з'ясування проблемних питань адміністративного права; вивчення позицій науковців щодо перспектив вирішення проблемних питань адміністративного права; проведення наукового аналізу адміністративного законодавства і практики його застосування; виявлення переваг і недоліків пропозицій щодо вдосконалення чинного адміністративного законодавства; формування власної думки щодо проблемних питань адміністративного судочинства.

3. Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність виявляти колізії між різними нормативно-правовими актами та здатність знаходити ефективні засоби і способи їх подолання.

СК17. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її практичних аспектів, зокрема, правотворчості, законодавчого моделювання, розробки корпоративних актів і юридичних документів. Володіння навичками систематизації нормативно-правових актів, юридичного письма та коректного використання професійної термінології.

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

РН18. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

РН19. Ухвалювати обґрунтовані та ефективні рішення в межах службової діяльності, аналізувати й мінімізувати правові ризики, розробляти, порівнювати та обирати оптимальні альтернативи.

РН20. Виявляти глибоке розуміння юридичної техніки та її прикладних аспектів у контексті правових знань та сучасної юридичної практики та застосовувати його у відповідності до доктринальних засад та актуальних викликів правозастосування.

Результати навчання:

Формування теоретичних знань та практичних навичок щодо правового регулювання суспільних відносин, які складаються в процесі організації і діяльності адміністративних судів, здійснення адміністративного судочинства в Україні.

Предмет вивчення дисципліни. Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми, які регулюють суспільні відносини, що складаються у сфері застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства..

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Тема 1. Становлення адміністративної юстиції в Україні

Поняття адміністративної юстиції. Завдання адміністративної юстиції. Історичні передумови виникнення адміністративної юстиції. Світові моделі організації адміністративної юстиції. Особливості адміністративної юстиції. Форми адміністративної юстиції. Адміністративне судочинство як процесуальна форма адміністративної юстиції. Предмет, метод адміністративного судочинства. Джерела права (матеріального та процесуального), які застосовує адміністративний суд. Принципи адміністративного судочинства. Завдання адміністративного судочинства. Зв'язок адміністративного судочинства з іншими галузями права. Структура адміністративного процесу. Структура системи адміністративних судів України.

Тема 2. Поняття, завдання адміністративного судочинства

Розмежування понять «адміністративне судочинство», «адміністративний процес», «адміністративний процес» та «адміністративна процедура». Моделі адміністративної юстиції: загальна характеристика.

Поняття, предмет, метод і система адміністративного процесуального права. Джерела адміністративного процесуального права.

Завдання адміністративного судочинства.

Співвідношення адміністративного процесу з іншими видами судового процесу. Особливості і винятковість конституційної юрисдикції. Відмінність адміністративного судочинства від цивільного і господарського судочинства. Зміст спору про право публічне і право приватне. Проблеми розмежування юрисдикції судів. Відмінність адміністративного судочинства від кримінального судочинства.

Тема 3. Поняття та правова природа адміністративного процесу

Поняття і предмет адміністративно-процесуального права. Норми адміністративно-процесуального права. Джерела адміністративно-процесуального права. Співвідношення адміністративно-процесуального права з іншими галузями права. Сутність управлінського адміністративного процесу. Поняття, зміст та особливості адміністративно-процесуальних відносин. Загальні поняття про об'єкти та суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-процесуальних відносин.

Тема 4. Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ

Поняття предмету адміністративної юрисдикції та її межі. Проблеми визначення специфіки публічно-правового спору. Проблеми розмежування приватно-правових та публічноправових спорів. Проблеми визначення осіб, які відносяться до «суб'єктів владних повноважень». Правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції. Розмежування компетенції адміністративних і господарських судів у справах за участю суб'єкта владних повноважень.

Тема 5. Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів

Поняття та види юрисдикції адміністративних справ. Предмета, інстанційна, територіальна юрисдикція (підсудність). Підсудність кількох, пов'язаних між собою вимог. Наслідки порушення правил юрисдикції. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ

Тема 6. Організація адміністративних судів в Україні

Система та структура адміністративних судів в Україні. Правове становище суду в адміністративному процесі.

Загальна характеристика структури публічно-правового спору, як предмету юрисдикції адміністративних судів. Суб'єкт владних повноважень як учасник публічно-правового спору.

Види публічно-правових спорів, які належать до юрисдикції адміністративних судів.

Тема 7. Адміністративний позов

Поняття адміністративного позову. Форма і зміст адміністративного позову. Елементи адміністративного позову. Види адміністративних позовів.

Вимоги до позовної заяви.

Право на адміністративний позов. Об'єднання і роз'єднання адміністративних позовів.

Захист відповідача від адміністративного позову: відзив на позовну заяву

Відповідь на відзив

Заперечення

Заперечення третьої особи

Забезпечення адміністративного позову.

Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви. Відкриття провадження в адміністративній справі. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Зустрічний позов.

Тема 8. Підсудність справ адміністративним судам

Види публічно-правових спорів, які належать до юрисдикції адміністративних судів.

Спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності. Спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції. Спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. Спори за зверненням владних суб'єктів до фізичних осіб. Особлива природа і винятковість таких справ.

Справи, які вилучені з юрисдикції адміністративних судів.

Поняття та види юрисдикції адміністративних справ. Предмета, інстанційна, територіальна юрисдикція (підсудність). Підсудність кількох, пов'язаних між собою вимог. Наслідки порушення правил юрисдикції. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого.

Тема 9. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі

Наслідки пропуску процесуальних строків. Судові виклики і повідомлення. Порядок зменшення розміру або звільнення від сплати судових витрат чи розстрочення їх сплати. Порядок розподілу судових витрат. Поняття судових витрат. Види судових витрат. Зменшення розміру судових витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення судових витрат. Витрати на професійну правничу допомогу. Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз. Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів, вчиненням інших процесуальних дій, підготовкою справи до розгляду. Розподіл судових витрат. Розподіл витрат у разі

відмови позивача від позову. Судові витрати, пов'язані з примиренням сторін. Рішення щодо судових витрат.

Тема 10. Докази і доказування в адміністративному процесі

Поняття доказів та засобів доказування. Види засобів доказування. Належність доказів. Допустимість доказів. Достовірність доказів. Достатність доказів. Обов'язок доказування. Підстави звільнення від доказування. Подання доказів. Витребування доказів. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Судові доручення щодо збирання доказів. Виконання судових доручень щодо збирання доказів. Звернення адміністративного суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів. Оцінка доказів. Показання свідків. Виклик свідка. Пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників. Письмові докази. Речові докази. Електронні докази. Висновок експерта. Висновок експерта у галузі права. Підстави та порядок забезпечення доказів.

Тема 11. Учасники судового адміністративного процесу

Поняття “учасник адміністративного процесу”, їх види. Види учасників адміністративного процесу. Особи, які беруть участь у справі (учасники адміністративного процесу, які захищають свої суб'єктивні права та законні інтереси): сторони, треті особи, представники сторін та третіх осіб, особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інші інтереси осіб у суді. Інші учасники адміністративного процесу (учасники адміністративного процесу, які сприяють вирішенню адміністративної справи в суд). Права і обов'язки. Обмеження допиту особи як свідка у справі.

Особливості участі у справі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в адміністративно-судовому процесі. Участь прокурора в адміністративному процесі. Підстави участі прокурора в адміністративному процесі.

Поняття сторін в адміністративному процесі. Позивач і відповідач. Поняття і ознаки “суб'єкта владних повноважень”. Заміна неналежної сторони в адміністративному судочинстві. Адміністративно-процесуальна правосуб'єктність позивача і відповідача. Поняття сторін в адміністративному процесі. Позивач і відповідач. Заміна неналежної сторони в адміністративному процесі.

Процесуальна співучасть.

Адміністративно-процесуальна правосуб'єктність позивача і відповідача. Адміністративні процесуальні права і обов'язки.

Представництво сторін в адміністративному суді: поняття і види. Особи, які не можуть бути представниками в адміністративному суді. Повноваження представника в адміністративному суді. Документи, які підтверджують повноваження представника. Відмінність повноважень представника і органу, якому законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб

Процесуальне правонаступництво в адміністративному судочинстві.

Інші учасники адміністративного процесу: помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, експерт у галузі права, спеціаліст, перекладач.

Тема 12. Спрощене та письмове провадження

Справи, що розглядаються за правилами спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження. Вирішення питання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження. Особливості подання заяв по суті справи у спрощеному позовному провадженні. Особливості розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду окремих категорій справ незначної складності.

Тема 13. Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ

Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їхніх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та інформаційних агентств, які порушують законодавство про вибори та референдум. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу примусового повернення чи примусового видворення іноземців або осіб без громадянства за межі території України. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання іноземців або осіб без громадянства.

Тема 14. Апеляційне провадження

Суд апеляційної інстанції. Право на апеляційне оскарження. Строк на апеляційне оскарження. Форма та зміст апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху. Повернення апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Відкриття апеляційного провадження. Відзив на апеляційну скаргу. Закриття апеляційного провадження. Межі перегляду справи апеляційним судом. Апеляційний розгляд справи у судовому засіданні. Судові рішення, які можуть прийматись апеляційним судом за результатами перегляду справи в апеляційному порядку.

Тема 15. Касаційне провадження

Суд касаційної інстанції. Право на касаційне оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма та зміст касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху. Повернення касаційної скарги. Відкриття касаційного провадження. Відзив на касаційну скаргу. Закриття касаційного провадження. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд справи у судовому засіданні. Судові рішення, які можуть прийматись касаційним судом за результатами перегляду справи в касаційному

порядку. Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду

Тема 16. Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Підстави перегляду судових рішень за виключними обставинами. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 17. Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства

Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах. Обов'язковість судових рішень. Судові рішення, які виконуються негайно. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення. Визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду. Відновлення втраченого судового провадження.

--	--

5. Структура навчальної дисципліни

5.Структура навчальної дисципліни							
	Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
		очна (денна)			заочна форма		
		Лек-ції (Л)	Семін. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)	Лек-ції (Л)	Семін. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА							
1.	Становлення адміністративної юстиції в Україні	2		6			10
2.	Поняття, завдання і адміністративного судочинства	2	2	6	2		10
3.	Поняття та правова природа адміністративного процесу	2	2	6			10
4.	Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ	2	2	6			10
5.	Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів	2		6			10
	Разом за змістовним модулем 1	10	6	30	2		50
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ							
6.	Організація адміністративних судів в Україні	2	2				10
7.	Адміністративний позов	2	2	6			10
8.	Підсудність справ адміністративним судам	2	2	6	2		10
9.	Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі	2		6			10
10.	Докази і доказування в адміністративному процесі	2		6			10
11.	Учасники судового адміністративного процесу	2	2	4			10
	Разом за змістовним модулем 2	12	6	28	2		60

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. РОЗГЛЯД АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ							
12.	Спростене та письмове провадження	2		6			6
13.	Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ	2	2	6			6
14.	Апеляційне провадження	2		6			6
15.	Касаційне провадження	2	2	6			6
16.	Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами	2		6			6
17.	Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства	2	2	10			6
Разом за змістовним модулем 2		12	6	40			36
<i>Усього годин</i>		34	18	98	4		146

6. Теми семінарських / практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>Очна (денна) форма</i>	<i>Заочна форма</i>
1.	Поняття, завдання і адміністративного судочинства	2	
2.	Поняття та правова природа адміністративного процесу.	2	
3.	Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ.	2	
4.	Підсудність справ адміністративним судам	2	
5.	Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі	2	
6.	Учасники судового адміністративного процесу	2	
7.	Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ	2	
8.	Касаційне провадження	2	
9.	Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства	2	

7.Теми лабораторних занять

Не передбачено

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна (денна) форма	Заочна форма

8.Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна (денна) форма	Заочна форма
1.	Становлення адміністративної юстиції в Україні	6	10
2.	Поняття, завдання і адміністративного судочинства	6	10
3.	Поняття та правова природа адміністративного процесу	6	10
4.	Система адміністративних судів. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ	6	10
5.	Адміністративна справа як предмет розгляду адміністративних судів	6	10
6.	Організація адміністративних судів в Україні	2	10
7.	Адміністративний позов	4	10
8.	Підсудність справ адміністративним судам	6	10
9.	Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному процесі	6	10
10.	Докази і доказування в адміністративному процесі	6	10
11.	Учасники судового адміністративного процесу	4	10
12.	Спрощене та письмове провадження	6	6
13.	Особливості розгляду окремих категорій адміністративних справ	6	6
14.	Апеляційне провадження	6	6
15.	Касаційне провадження	6	6
16.	Перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами	6	6

17.	Виконання судових рішень в справах адміністративного судочинства	10	6
-----	--	----	---

9.Індивідуальні завдання

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

ВАРІАНТ 1

1. Завдання і система науки адміністративно-процесуального права.
2. Поняття і ознаки адміністративно-процесуальних відносин.
3. Порядок розгляду спорів, які виникають з адміністративних відносин.

ВАРІАНТ 2

1. Завдання і система галузі адміністративно-процесуального права.
2. Виконання адміністративних рішень після їх оскарження та опротестування.
3. Правове регулювання і специфічні риси вітчизняної адміністративної юстиції.

ВАРІАНТ 3

1. Провадження в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.
2. Порядок виконання адміністративних рішень у справах за заявами і скаргами і справах про адміністративні правопорушення.
3. Особливості адміністративної юстиції країн англосаксонської і континентальної систем права.

ВАРІАНТ 4

1. Апеляційне та касаційне провадження щодо оскарження і опротестування адміністративних рішень.
2. Адміністративна юстиція в країнах Східної Європи та «третього світу»: взаємовплив права і суспільних відносин.
3. Цивілізаційне підґрунтя сучасної адміністративної юстиції: особливості суспільних відносин.

ВАРІАНТ 5

1. Провадження в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.
2. Докази і доказування у справах про адміністративні правопорушення та заходи процесуального забезпечення.
3. Адміністративно-процесуальні особливості судових витрат.

ВАРІАНТ 6

1. Види адміністративного провадження.
2. Адміністративно-процесуальна дієздатність.
3. Забезпечення доказів та можливі класифікації доказів.

ВАРІАНТ 7

1. Поняття проваджень у справах про адміністративні правопорушення, їх учасники і стадії.
2. Вимоги до форми та змісту скарги та строки їх розгляду і порядок вирішення.
3. Правове регулювання і специфічні риси вітчизняної адміністративної юстиції.

ВАРІАНТ 8

1. Поняття і предмет адміністративно-процесуального права.
1. Принципи адміністративного процесуального права: визначення і особливості.
2. Адміністративне провадження і його практичне значення.

ВАРІАНТ 9

1. Структура адміністративного процесу в сучасній Україні.
2. Класифікація суб'єктів адміністративно-процесуального права.
3. Правові особливості підходів до дослідження та оцінювання доказів у адміністративному процесі.

ВАРІАНТ 10

1. Процесуальне розуміння і значення строків у адміністративній сфері.
2. Поняття, види і суб'єкти проваджень за заявами та скаргами.
3. Вимоги до форми та змісту протесту та строки їх розгляду і порядок вирішення.

ВАРІАНТ 11

1. Джерела адміністративно-процесуального права.
2. Принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу: співвідношення і практичне значення.
3. Адміністративно-процесуальна правоздатність.

ВАРІАНТ 12

1. Принципи адміністративного процесу і їх реалізація.
2. Стадії адміністративних проваджень: сучасне розуміння.
3. Можливості розвитку вітчизняного правового регулювання щодо суб'єктів адміністративного процесу і його учасників.

ВАРІАНТ 13

1. Співвідношення адміністративно-процесуального права з іншими галузями права.
2. Стадії адміністративних проваджень: сучасна класифікація.
3. Поняття і особливості адміністративної юрисдикції.

ВАРІАНТ 14

1. Поняття, зміст та особливості адміністративно-процесуальних відносин.
2. Сучасне розуміння адміністративного процесу і його особливостей.
3. Класифікація адміністративно-процесуальних строків.

ВАРІАНТ 15

1. Особливості правосуб'єктності учасників адміністративного процесу.
2. Адміністративно-процесуальне доказування за сучасних умов.
3. Поняття оскарження та опротестування адміністративних рішень.

ВАРІАНТ 16

1. Види оскарження та опротестування адміністративних рішень.

2. Порушення провадження за заявами і скаргами за сучасних умов.
3. Практичні особливості адміністративного розслідування при провадженні за заявами та скаргами.

ВАРІАНТ 17

1. Стадії провадження за заявами і скаргами за сучасних умов.
2. Зміст, система та основні поняття навчального курсу «Адміністративний процес».
3. Організаційні принципи адміністративного процесу.

ВАРІАНТ 18

1. Завдання навчального курсу «Адміністративний процес».
2. Порядок подачі протесту на адміністративне рішення.
3. Функціональні принципи адміністративного процесу.

ВАРІАНТ 19

1. Загальна характеристика об'єктів адміністративно-процесуальних відносин.
2. Структура адміністративного процесу: загальна характеристика.
3. Можливі джерела доказів у адміністративному процесі.

ВАРІАНТ 20

1. Особлива частина адміністративного процесу: загальна характеристика.
2. Підготовка справ до вирішення за заявами та скаргами.
3. Судовий розгляд у справах про адміністративні правопорушення.

ВАРІАНТ 21

1. Порядок подачі скарги на адміністративне рішення.
2. Загальні особливості адміністративної юстиції за сучасних умов.
3. Оскарження рішень у справах про адміністративні правопорушення.

ВАРІАНТ 22

1. Порядок оскарження адміністративних рішень: загальна характеристика.
2. Вирішення справ за заявами та скаргами.
3. Порядок опротестування адміністративних рішень.

ВАРІАНТ 23

1. Загальна характеристика суб'єктів адміністративно-процесуальних відносин.
2. Строки і судові витрати у адміністративному процесі: поняття і значення.
3. Перегляд справ за заявами та скаргами у адміністративному процесі.

ВАРІАНТ 24

1. Предмет курсу “Адміністративний процес”.
2. Особливості науки адміністративно-процесуального права.
3. Учасники адміністративного процесу.

ВАРІАНТ 25

1. Виконання справ за заявами та скаргами у адміністративному процесі.
2. Докази в адміністративному процесі.
3. Суб’єкти в адміністративному процесі.

ВАРІАНТ 26

1. Доказування в адміністративному процесі.
2. Проведення за заявами в адміністративному процесі.
3. Виконання рішень у справах про адміністративні правопорушення.

ВАРІАНТ 27

1. Система та основні поняття курсу “Адміністративний процес”.
2. Принципи адміністративного процесу.
3. Поняття адміністративного примусу.

ВАРІАНТ 28

1. Проведення за та скаргами в адміністративному процесі.
2. Види проваджень в адміністративному процесі.
3. Поняття адміністративного примусу.

ВАРІАНТ 29

1. Структура адміністративного процесу.
2. Види адміністративного примусу.
3. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.

ВАРІАНТ 30

1. Адміністративне судове рішення.
2. Адміністративне судочинство.
3. Діяльність адміністративного суду.

10.Методи навчання

Лекції є інформаційно-словесними з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій). Застосовуються на лекції такі методи, як бесіда та евристична бесіда, під час яких використовується чітка система, заздалегідь визначених запитань, які сприяють активному засвоєнню студентами системи фактів,

матеріалу попередньої лекції за конспектом та рекомендованою літературою. Практичні заняття починаються з пояснення і відповідей на питання студентів. Далі виконуються практичні вправи за певним зразком; дискусія по проблемах. Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання лекційного матеріалу. Опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій, передбачає підготовку здобувачами конспекту відповідних тематичних питань. Для цього використовується рекомендована література. Підготовка до заліку/екзамену передбачає опрацювання теоретичних питань із наданого переліку.

11. Методи контролю

Поточний контроль: Оцінювання ступеню активності здобувачів та якості їх виступів з доповідями та коментарів при проведенні дискусій на практичних заняттях. Оцінювання індивідуальних завдань (есе, статті, доповідь). Перевірка індивідуальних завдань (оформлення наукової, дослідної роботи/гранту) Перевірка розуміння здобувачами теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатність творчо використовувати накопиченні знання та вміння. Підсумковий контроль - екзамен.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувача з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань здобувачів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни здобувач складає **екзамен**.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття адміністративного судочинства та його правова природа.
2. Основні завдання адміністративного судочинства.
3. Принципи адміністративного судочинства: зміст та особливості.
4. Роль адміністративного судочинства у системі правосуддя.
5. Взаємозв'язок адміністративного процесу з цивільним і кримінальним процесом.
6. Соціальна та правова функція адміністративного судочинства.

7. Поняття верховенства права та його реалізація через адміністративне судочинство.
8. Міжнародні стандарти адміністративного правосуддя.
9. Адміністративне судочинство та конституційні гарантії.
10. Значення адміністративного судочинства для захисту прав людини.
11. Порівняння адміністративного процесу з іншими видами судочинства.
12. Історичні етапи формування адміністративного судочинства в Україні.
13. Основні принципи адміністративного процесу (законність, змагальність, оперативність).
16. Вплив правової доктрини на розвиток адміністративного судочинства.
17. Роль адміністративного судочинства у контролі за владними повноваженнями.
18. Структура адміністративних судів України.
19. Компетенція місцевих адміністративних судів.
20. Компетенція апеляційних адміністративних судів.
21. Касаційна інстанція в системі адміністративного судочинства.
22. Адміністративна юрисдикція: поняття, ознаки, значення.
23. Визначення підсудності адміністративних справ.
24. Міжнародний вплив на адміністративну юрисдикцію в Україні.
25. Організація адміністративних судів: структура та функції.
26. Судова адміністрація та управління адміністративними судами.
27. Судова практика щодо визначення підсудності.
28. Роль Президії та Судової адміністрації у системі адміністративних судів.
29. Взаємодія адміністративних судів між собою.
30. Підсудність справ органам виконавчої влади.
31. Принцип спеціалізації судів у адміністративному процесі.
32. Функції адміністративних судів у забезпеченні правового захисту громадян.
31. Поняття адміністративної справи.
32. Предмет адміністративної справи.
33. Структура адміністративної справи.
34. Класифікація адміністративних справ.
35. Адміністративний позов: види та зміст.
36. Порядок подання адміністративного позову.
37. Процесуальні права позивача та відповідача.
38. Роль державного представника у справі.
39. Учасники процесу: їхні права та обов'язки.
40. Треті особи та їх участь у адміністративному процесі.
41. Представництво у адміністративному процесі.
42. Особливості участі юридичних осіб у адміністративному судочинстві.
43. Визначення прав та обов'язків суб'єктів владних повноважень у справі.
44. Конфлікти між учасниками адміністративного процесу та їх вирішення.
45. Практика щодо участі органів місцевого самоврядування у процесі.
46. Процесуальні строки в адміністративному судочинстві.
47. Судові витрати та їх відшкодування.
48. Докази в адміністративному процесі.
49. Оцінка доказів адміністративними судами.

50. Спрошене провадження: особливості та застосування.
51. Письмове провадження: завдання та відмінності.
52. Процесуальні гарантії сторін.
53. Механізм забезпечення доказів.
54. Процедура подання апеляції у процесі.
55. Проблеми своєчасності розгляду справ.
56. Роль судді у забезпеченні дотримання принципів процесу.
57. Вплив порушення процесуальних строків на рішення суду.
58. Порядок проведення судового засідання у адміністративних спрах.
59. Протокол судового засідання та його значення.
60. Використання електронних засобів у процесі адміністративного судочинства.
61. Податкові адміністративні спори.
62. Соціальні та трудові адміністративні спори.
63. Вибірчі адміністративні спори.
64. Адміністративні спори у сфері державної служби.
65. Справи щодо публічних закупівель.
66. Екологічні адміністративні спори.
67. Справи щодо порушення прав на інформацію.
68. Справи щодо оскарження рішень органів влади.
69. Специфіка розгляду спорів щодо місцевого самоврядування.
70. Особливості адміністративних спорів у сфері містобудування.
71. Адміністративні справи у сфері освіти.
72. Адміністративні спори у сфері охорони здоров'я.
73. Роль практики ЄСПЛ у вирішенні категорійних справ.
74. Колізії норм права у різних категоріях адміністративних справ.
75. Методи вирішення спірних питань у спеціалізованих справах.
76. Апеляційне провадження в адміністративному процесі.
77. Підстави та порядок касаційного оскарження.
78. Перегляд рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами.
79. Виключні підстави для перегляду рішень.
80. Поняття «неправильне застосування норм права» в адміністративному процесі.
81. Судова практика щодо касаційного перегляду.
82. Порядок подання апеляційної скарги.
83. Вплив судових рішень на правозастосування.
84. Проблеми однотипних касаційних рішень у практиці судів.
85. Роль Верховного Суду у формуванні єдиної судової практики.
86. Порядок виконання рішень адміністративних судів.
87. Проблеми примусового виконання судових рішень.
88. Вплив рішень адміністративних судів на діяльність органів влади.
89. Методи забезпечення реального судового захисту громадян.
90. Перспективи підвищення ефективності адміністративного судочинства в Україні.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

2-й семестр.

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Заг.сума балів
Робота на сем.занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
Сам.робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Всього										45
Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари		Сума балів за самостійні роботи		Модульна контрольна робота		Сума балів за екзамен		Загальна сума	
	36		9		15		40		100	

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 4 бали.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації здобувачів.

** Самостійна робота здобувача передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 1 бал.

*** Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 15 тестових завдань.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 15 балів (1 бал за 1 правильну відповідь).

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (письмово). Здобувача допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, за сукупністю яких він може набрати 60 балів.

****Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до екзамену та мають рейтингову оцінку 60 балів, проводиться екзамен, на якому здобувач має можливість набрати 40 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано

82-89	В	добре	
74-81	С		
64-73		задовільно	
60-63	Е		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Для проведення лекційних і семінарських занять, а також контролю за самостійною та індивідуальною навчально-дослідною роботою може використовуватися ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у ZOOM, наочний (ілюстративний та об'єктний) матеріал.

15. Рекомендована література

Основна:

4. Конституція України : Основний Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р., № 2747- IV // Відомості Верховної Ради України – 2005 р., № 5, (№№ 35-36, 37). – Ст. 446.
7. Смокович М. Юрисдикція адміністративних судів. Теорія і практика судочинства. Юрінком Інтер. 2022. 288с.
8. Тетарчук І. Адміністративне судочинство. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2021. 216 с.
9. Васильєв С.В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (адміністративна юрисдикція). Алерта. 2021. 342 с.
10. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк, І.М. Балакареєва, І.В. Бойко, В.М. Гаращук; за загальною редакцією Ю.П. Битяка ; Міністерство освіти і науки України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 390 с.
11. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Валентин Галунько, Тетяна Коломоєць, Оксана Кузьменко, Петро Діхтієвський; за редакцією В. Галунька,

- О. Правоторової ; Академія адміністративно-правових наук, Науково-дослідний інститут публічного права. Видання третє. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 582 с.
12. Адміністративне право України : навчальний посібник / І.Б. Тацишин. 2-ге видання. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 306 с.
13. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. К.: БАІТЕ, 2020. 288 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Yuliya_Serebryakova/publication/323830030_VISIJ_ADMINISTRATIVNIJ_SUP_UKRAINI_ADMINISTRATIVNE_SUDOCINSTVO_UKRAINI_TEORIA_TA_PRAKTIKA_Monografia/links/5aad1578458515e3e7cade/VISU-ADMINISTRATIVNIJ-SUD-UKRAINI-ADMINISTRATIVNESUDOCINSTVO-UKRAINI-TEORIA-TA-PRAKTIKA-Monografia.pdf
14. Бевзенко В.М., Смокович М.І. Адміністративний процес України: теорія, практика. К.: Дакор, 2022, 500 с.
15. Вербіцька М., Ботвинник В. Електронні докази як новий вид доказів у адміністративному судочинстві. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1 (21) 2020. С. 48-52.
16. Вербіцька М., Гоголь А. Деякі аспекти запровадження електронного суду в адміністративному судочинстві. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1 (21) 2020 С. 52-58.
17. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П., Адміністративне судочинство: процеси та рішення: навч. посібник: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 364 с.

Додаткова:

1. В.І. Литвиненко, В.О. Заросило, Лісовська Ю.П. Антикорупційна інфраструктура країн світу: контроль, моніторинг, представництво: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. – 200 с.
2. Голосніченко І.П., Кропивна К.О. Адміністративна юрисдикція: відмежування від інших видів судочинства: монографія. Київ: ФОП «Кандиба Т.П.». 2021. 202 с.
3. Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сенік В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики) / О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, В. Г. Сенік. Київ : ВД «Дакор», 2020. 508 с.
4. Коваль М. П. Адміністративний судовий процес та особливості розгляду деяких спорів. Навчальний посібник. Видавництво «Юридична література», 2020. 216 с.
5. Міхеєв М. В. Конфліктні та неконфліктні провадження в адміністративному процесі. ОЛДІ-ПЛЮС. 2021. 248 с.
6. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Імперативне право: управління, персонал, безпека: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2025. 442 с.
7. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Воєнна логістика: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2025. 76 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Президент України – <http://www.president.gov.ua>

4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. Офіційний веб портал судової влади в Україні URL: <https://court.gov.ua/>
7. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
8. Prozorro: система публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua>
9. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Ресурси.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>